

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษานำเสนอผลงานเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจขายแดน หลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาขายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. บริบทของพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนและอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี
2. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม
3. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจขายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี
4. ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบธุรกิจขายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี

บริบทของพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนและอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ในการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการที่มีต่อธุรกิจขายแดน หลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน กรณีศึกษาขายแดนไทย-กัมพูชา จังหวัดจันทบุรีนั้น จำเป็นจะต้องอาศัยบริบทพื้นที่ที่ทำการศึกษาก่อนเป็นฐานสำคัญในการตีความ ผู้วิจัยจึงขอนำเสนอบริบทสำหรับการวิเคราะห์ แบ่งออกเป็น 2 หัวข้อย่อย ดังนี้

บริบทอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี

ประวัติความเป็นมาของอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี มีการเล่าสืบต่อกันมาว่าในอดีต สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) ได้ทรงมอบหมายให้พระองค์เจ้าชายนำกองทัพออกจากกรุงเทพมหานคร ไปปราบพวกแขกที่ก่อการจลาจลที่หัวเมืองพระตะบอง ซึ่งขึ้นอยู่ในความปกครองของเรานั้น พระองค์เจ้าชายทรงนำกองทัพอไปปราบและปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความอุตสาหะและเอาใจใส่อยู่เสมอจากคุณงามความดีที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ จึงได้เลื่อนยศและฐานันดรศักดิ์ให้เป็น “พญากัมพูชนมระคมภักดี” จึงได้เรียกชื่อบ้านของพญากัมพูชนมระคมภักดีว่า บ้านพญากัมพูช ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมาจนถึงทุกวันนี้ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 1)

พ.ศ. 2445 ทางราชการได้พิจารณาเห็นว่าสภาพท้องที่อำเภอท่าหลวง (ปัจจุบันคืออำเภอมะขาม) มีอาณาเขตพื้นที่การปกครองกว้างขวางจึงยกฐานะเป็นกิ่งอำเภอขึ้นอีกแห่งหนึ่งโดยให้ชื่อว่า “กิ่งอำเภอกัมพูช” ขึ้นอยู่ในความปกครองของอำเภอท่าหลวง ใช้สถานที่บ้านพญากัมพูชเป็นที่ทำการ ปัจจุบันนี้อยู่ในเขตหมู่ที่ 2 ตำบลโป่งน้ำร้อน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 1)

พ.ศ. 2494 ขุนประสงศ์สุขการี ซึ่งเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดจันทบุรีในสมัยนั้น ได้พิจารณาเห็นว่าที่ดั่งที่ว่าการกิ่งอำเภอคำพูน สภาพท้องที่ขาดแคลนน้ำบริโภคและใช้สอย เพราะแค่ลำคลองเล็ก ๆ ในฤดูแล้งน้ำแห้งแม้จะขุดบ่อน้ำก็ไม่มี แต่เห็นว่าบริเวณพื้นที่หมู่บ้านโป่งน้ำร้อน ซึ่งอยู่ห่างจากที่ดั่งที่ว่าการกิ่งอำเภอกัมพูชไปทางทิศตะวันออก ประมาณ 3 กิโลเมตร เป็นที่อุดมสมบูรณ์ มีคลองโป่งน้ำร้อนซึ่งเป็นคลองใหญ่ไหลตลอดปี จึงได้เสนอขอย้ายที่ว่าการกิ่งอำเภอกัมพูช ไปดั่งที่บ้านโป่งน้ำร้อน หมู่ที่ 6 ตำบลโป่งน้ำร้อน ปัจจุบันเป็นหมู่ที่ 6 ตำบลโป่งน้ำร้อน แต่สถานีตำรวจภูธรกิ่งอำเภอยังคงตั้งอยู่ที่เดิม และทางราชการได้เปลี่ยนชื่อกิ่งอำเภอกัมพูช เป็นกิ่งอำเภอโป่งน้ำร้อน ตามชื่อหมู่บ้านตามสถานที่ดั่งที่ว่าการกิ่งอำเภอและได้ยกฐานะจากกิ่งอำเภอเป็นอำเภอ เมื่อวันที่ 15 กันยายน พ.ศ. 2494 เป็นต้นมาทุกวันนี้ คำว่า “โป่ง” จึงเรียกชื่อผสมกันว่า “โป่งน้ำร้อน” ซึ่งในปัจจุบันนี้บ่อน้ำร้อนได้เปลี่ยนไปไม่มีน้ำพุร้อนหลังจากขุดแต่งบ่อน้ำร้อน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 1)

เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2496 ฯพณฯ โกเศศ เศษปฎิยุทธ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ในขณะนั้นได้ไปตรวจราชการ และพิจารณาเห็นว่าท้องที่ดั่งที่ว่าการอำเภอโป่งน้ำร้อน ไม่อาจขยายความเจริญขึ้นได้และในโอกาสต่อไป กรมทางหลวงจะมีโครงการสร้างทางหลวงแผ่นดินจากทางเชื่อมถนนสุขุมวิท ในท้องที่อำเภอเมืองจันทบุรีไปอำเภอสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเส้นทางสายนี้จะผ่านหมู่บ้านทับไทร ตำบลทับไทร อำเภอโป่งน้ำร้อน ก็จะทำให้หมู่บ้านแห่งนี้ขยายเป็นชุมชนใหญ่ขึ้น คาดว่าจะเจริญขึ้นมากในอนาคต ประกอบกับเป็นย่านกลางของอำเภอ มีเส้นทางการคมนาคมติดต่อกับตำบลต่าง ๆ ได้สะดวก จึงสั่งให้จัดหาที่ดินเตรียมไว้เพื่อสร้างถนนเส้นจันทบุรี-สระแก้ว ซึ่งก็ได้จัดหาที่ดินสำหรับปลูกสร้างที่ว่าการอำเภอใหม่ได้ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 1)

ครั้นในปี พ.ศ. 2506 ได้รับเงินงบประมาณอนุมัติให้สร้างที่ว่าการอำเภอโป่งน้ำร้อน ในวงเงิน 300,000 บาท จึงได้ปลูกสร้างที่ว่าการอำเภอขึ้น ณ บริเวณที่ดินที่ได้จัดเตรียมไว้ในหมู่บ้านทับไทร ตำบลทับไทร เมื่อสร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอมายัง ณ ที่บ้านทับไทร ตำบลทับไทร ตั้งแต่วันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2508 และในปลายปี พ.ศ. 2539 ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณ 6,590,000 บาท เพื่อก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอหลังใหม่ ได้ก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2540 และได้ใช้ปฏิบัติราชการตั้งแต่วันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2540 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ขณะนี้ได้ใช้เป็นศูนย์บริการอำเภอโป่งน้ำร้อน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 2)

ส่วนสภาพในปัจจุบันของอำเภอโป่งน้ำร้อนนั้น พบว่า มีข้อมูลสภาพทั่วไปของอำเภอโป่งน้ำร้อนที่สำคัญดังนี้ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 2)

ในเรื่องเขตที่ตั้งนั้น อำเภอโป่งน้ำร้อน ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของจังหวัดจันทบุรี ห่างจากตัวจังหวัดจันทบุรีประมาณ 42 กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราดและอำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับประเทศกัมพูชา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอมะขามและอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี

ส่วนสภาพพื้นที่อำเภอโป่งน้ำร้อนนั้น จะมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 997.29 ตร.กม. หรือประมาณ 660,298.06 ไร่ จัดอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำโตนเลสาป ซึ่งมีพื้นที่ลุ่มน้ำทั้งหมด 4,150 ตร.กม. ประกอบด้วยลุ่มน้ำหลัก 8 ลุ่มน้ำที่สำคัญได้แก่ ลุ่มน้ำสะโตน ลุ่มน้ำห้วยตะเคียน ลุ่มน้ำห้วยนางาม ลุ่มน้ำห้วยพรมโหด ลุ่มน้ำคลองพระพุทธร ลุ่มน้ำคลองโป่งน้ำร้อน แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอโป่งน้ำร้อน ที่ใช้ในการอุปโภคบริโภคและใช้ในการเกษตร ได้แก่ อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร (คลองพังงอน) กำเนิดจากภูเขาสอยดาวใต้ใช้ประโยชน์ในด้านการเกษตรและการบริโภค โดยใช้ในการบริโภคและใช้สอยที่ชุมชนบ้านทับไทร ในเขตเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน นอกจากนี้ยังมีลำคลองสำคัญอีก 2 สาย ได้แก่ คลองโป่งน้ำร้อน (คลองใหญ่) และคลองเครือหวาย ต้นกำเนิดมาจากเขาปึกกา จึงกล่าวได้ว่าอำเภอโป่งน้ำร้อนมีแหล่งน้ำที่อุดมสมบูรณ์ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 3)

ลักษณะภูมิประเทศของอำเภอโป่งน้ำร้อนนั้น เป็นที่ราบสลับภูเขาและที่ราบลูกคลื่น โดยภูมิประเทศด้านทิศเหนือและตะวันออกเป็นที่ราบสลับที่สูงและภูเขาจนสุดเขตประเทศกัมพูชา ทางด้านใต้มีสภาพพื้นที่เป็นภูเขาสูง และพื้นที่ป่าไม้อยู่ในเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของคลองเครือหวาย และคลองโป่งน้ำร้อน ด้านตะวันตกมีเทือกเขาสูง ได้แก่ เทือกเขาสอยดาว ซึ่งเป็นเขตป่าต่อเนื่องระหว่างอำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอสอยดาวและอำเภอเขาคิชฌกูฏและเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของจังหวัดได้แก่ แม่น้ำจันทบุรี และลำคลองต่าง ๆ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 4)

ในเรื่องการคมนาคมขนส่ง เส้นทางหลวงสายหลักในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน ได้แก่ ทางหลวงหมายเลข 317 ซึ่งเป็นเส้นทางเชื่อมจากตัวเมืองจันทบุรี ขึ้นไปทางเหนือเชื่อมกับจังหวัดสระแก้ว โดยมีระยะทางประมาณ 150 กิโลเมตร ทางหลวงสายดังกล่าวในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อนเป็นถนน 2 ช่องจราจรในปัจจุบันที่ยังสร้างถนน 4 ช่องจราจรยังไม่แล้วเสร็จ ทางหลวงสายรอง คือทางหลวงหมายเลข 3193, 3210 และ 3247 ซึ่งใช้เดินทางภายในอำเภอและเดินทางไปยังบริเวณชายแดนไทย-กัมพูชา นอกจากนี้ยังมีทางหลวงแผ่นดินและทางหลวงท้องถิ่นหลายสาย ที่ช่วยในการคมนาคมติดต่อได้อย่างทั่วถึง ทำให้การสัญจรระหว่างชุมชนเป็นไปโดยสะดวก (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 4)

อำเภอโป่งน้ำร้อน มีพื้นที่ป่าไม้ 623,306.25 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 96.30 ของพื้นที่อำเภอ ทรัพยากรป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของอำเภอโป่งน้ำร้อน เนื่องจากในพื้นที่ตำบลทับไทร ตำบลคลองใหญ่ และตำบลโป่งน้ำร้อน พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าโดยมีสัดส่วนพื้นที่ป่าร้อยละ 31.5 ของพื้นที่ทั้งอำเภอ พื้นที่ด้านทิศตะวันตกของอำเภออยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เขาสอยดาว ซึ่งทับซ้อนกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว พื้นที่ด้านทิศใต้ของอำเภอเป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า คลองเหวหลิมพระเกียรติ ซึ่งเป็นป่าที่มีคุณค่าต่อระบบนิเวศ มีความหลากหลายทางชีววิทยา และมีบางบริเวณเป็นพื้นที่ลุ่มน้ำชั้น 1 ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของพื้นที่ที่มีคุณค่าแก่การอนุรักษ์ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 4)

ในเรื่องเกี่ยวกับการปกครอง อำเภอโป่งน้ำร้อนมีประชากรทั้งสิ้น 42,937 คน เป็นชาย 22,349 คน หญิง 20,588 คน มีครัวเรือนทั้งสิ้น 16,082 ครัวเรือน ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำสวนผลไม้ เช่น ลำไย ทูเรียน ลิ้นจี่ เงาะ มังคุด โดยแบ่งการปกครองท้องถิ่นออกเป็นออกเป็น 5 ตำบล 47 หมู่บ้าน ได้แก่ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 5)

1. ตำบลทับไทร	มี	9	หมู่บ้าน
2. ตำบลโป่งน้ำร้อน	มี	13	หมู่บ้าน
3. ตำบลหนองตากง	มี	10	หมู่บ้าน
4. ตำบลคลองใหญ่	มี	7	หมู่บ้าน
5. ตำบลเทพนิมิต	มี	8	หมู่บ้าน

นอกจากนี้ยังมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาลตำบล จำนวน 4 แห่ง คือ เทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน เทศบาลตำบลคลองใหญ่ เทศบาลตำบลหนองตากง และเทศบาลตำบลทับไทร นอกจากนี้ยังมีองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลโป่งน้ำร้อน และองค์การบริหารส่วนตำบลเทพนิมิต (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 6)

ส่วนในเรื่องสาธารณูปโภค พบว่า โป่งน้ำร้อนมีสถานีไฟฟ้าย่อยอำเภอโป่งน้ำร้อน รับกระแสไฟฟ้าจากระบบสายส่ง 115 KV. และติดตั้งหม้อแปลง เพื่อจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่ผู้ใช้ไฟฟ้าในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน ปัจจุบันการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคได้ดำเนินการขยายเขตจำหน่าย จนสามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าได้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน ของอำเภอโป่งน้ำร้อนแล้ว ส่วนการประปา จะมีการให้บริการน้ำประปาในเขตเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน ดำเนินการโดยเทศบาลตำบลโป่งน้ำร้อน ด้วยการสูบน้ำดิบผ่านระบบผลิตและจ่ายผ่านถังหอสูง พื้นที่ให้บริการได้แก่เขตชุมชนตลาดทับไทร จำนวนผู้ใช้ น้ำ 506 ราย สำหรับในเขตชนบทมีระบบประปาหมู่บ้านซึ่งได้รับงบประมาณสนับสนุนการก่อสร้างจากส่วนราชการต่าง ๆ เช่น กระทรวงสาธารณสุข กรมโยธาธิการและผังเมือง โดยมีคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นผู้ดำเนินการประปาหมู่บ้าน อำเภอโป่งน้ำร้อนได้มีระบบประปาหมู่บ้าน 18 หมู่บ้าน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 6)

ในการให้บริการโทรศัพท์ในเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน ปัจจุบันได้มีการขยายเครือข่ายคู่สายโทรศัพท์ จนสามารถให้บริการกับผู้ใช้โทรศัพท์ได้เกือบทั่วถึงในทุกหมู่บ้าน นอกจากโทรศัพท์พื้นฐานแล้วปัจจุบันผู้ให้บริการโทรศัพท์แบบไร้สาย ยังได้ติดตั้งสถานีครอบคลุมพื้นที่เกือบทั่วถึงทุกหมู่บ้านจนถึงชายแดนไทย-กัมพูชา (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 6)

สภาพเศรษฐกิจของอำเภอโป่งน้ำร้อน พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกรจำนวนมาก มีการขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำนวน 9,233 ครัวเรือน มีพื้นที่เกษตรทั้งสิ้น 254,239 ไร่ ประกอบด้วย ปลูกไม้ผล จำนวน 172,251 ไร่ ปลูกข้าว จำนวน 1,110 ไร่ ปลูกพืชไร่ จำนวน 78,654 ไร่ ปลูกไม้ดอก จำนวน 195 ไร่ และปลูกพืชผัก จำนวน 1,529 ไร่ นอกจากนี้ การเกษตรยังมีสัดส่วนพื้นที่ชลประทานต่อพื้นที่ทำการเกษตรร้อยละ 1.93 โดยมีอ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธรักษา ความจุ 70.65 ล้าน ลบ.ม.และอ่างเก็บน้ำคลองบอน ความจุ 2.50 ล้าน ลบ.ม. (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 6)

ในเรื่องอุตสาหกรรมนั้น พบว่า อำเภอโป่งน้ำร้อนมีโรงงานทั้งสิ้น 29 แห่ง มูลค่าลงทุนรวม 550 ล้านบาท การเงินการธนาคาร มีสถาบันการเงินจำนวน 3 แห่ง คือ ธนาคารกรุงไทย จำกัด (มหาชน) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และสหกรณ์การเกษตรอำเภอโป่งน้ำร้อน จำกัด การบริการมีโรงแรมจำนวน 8 แห่ง ได้แก่ โรงแรมสอยดาวไฮแลนด์ โรงแรมสินทรัพย์ การ์เด็น โรงแรมเดอะเนเชอรัล วังซอนชาเลต์ บ้านสวยอิงฝาย สวนสองเรารีสอร์ท โอเอรา บีอาร์ รีสอร์ท เดอะเนเชอรัล การ์เด็นท์ และภูริญาวิลลัส รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปีของประชากร ประมาณ 130,362 บาท

สภาพสังคมอำเภอโป่งน้ำร้อน มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 29 แห่ง เป็นระดับมัธยมศึกษา 4 แห่ง ของรัฐบาล 3 แห่ง และเอกชน 1 แห่ง ระดับประถมศึกษา 25 แห่ง มีจำนวนนักเรียน 6,364 คน จำนวนครู 273 คน อัตราส่วนครู / นักเรียน 1:23 มีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน 1 แห่ง ครู 4 คน นักเรียนประมาณ 200 คน อัตราการเรียนต่อระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นร้อยละ 100 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นร้อยละ 81.62 และระดับอุดมศึกษาร้อยละ 81.62 และด้านการศาสนาพบว่า ประชาชนในท้องที่อำเภอโป่งน้ำร้อนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัด 50 แห่ง (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 7)

ด้านสาธารณสุข อำเภอโป่งน้ำร้อนมีโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 เตียง 1 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 8 แห่ง สาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง ศูนย์สาธารณสุขชุมชน (ค.ส.ม.ช.) 5 แห่ง หน่วยควบคุมโรคติดต่อโดยแมลงที่ 6.5.3 1 แห่ง และมีบุคลากรทางการแพทย์ ประกอบด้วย แพทย์ประจำ 4 คน พยาบาล 49 คน ทันตแพทย์ 1 คน เภสัชกร 3 คน รังสีการแพทย์ 1 คน นักวิชาการสาธารณสุข 2 คน เจ้าหน้าที่เภสัชกรรม 2 คน เจ้าหน้าที่พยาบาล 1 คน เจ้าหน้าที่ทันตสาธารณสุข 3 คน เจ้าหน้าที่สาธารณสุขชุมชน 2 คน เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี 2 คน เทคนิคการแพทย์ 1 คน เจ้าหน้าที่เวชสถิติ 1 คน เจ้าหน้าที่เวชกรรมฟื้นฟู 1 คน เจ้าหน้าที่วิทยาศาสตร์การแพทย์ 1 คน โภชนาการ 1 คน ลูกจ้าง

ประจำ 25 คน ลูกจ้างชั่วคราว 52 คน เจ้าหน้าที่บริหาร 1 คน พนักงานราชการ 1 คน (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 7)

บุคลากรทางด้านสาธารณสุขของอำเภอโป่งน้ำร้อน ประกอบด้วย สาธารณสุขอำเภอ 1 คน นักวิชาการสาธารณสุข 3 คน เจ้าหน้าที่บริหารงาน 7 คน พยาบาล 10 คน เจ้าหน้าที่งานสาธารณสุขชุมชน 6 คน เจ้าหน้าที่งานทันตสาธารณสุข 1 คน พนักงานสุขภาพชุมชน 1 คน โดยสาเหตุการเจ็บป่วยมากที่สุด คือ โรคไข้เลือดออก โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ และโรคความดันสูง และในส่วนของสาเหตุการตายมากที่สุด เกิดจากโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ โรคหัวใจล้มเหลวและโรคมะเร็ง เป็นต้น

นอกจากนี้อำเภอโป่งน้ำร้อนมีสถานที่ท่องเที่ยว ได้แก่ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 8)

1. อ่างเก็บน้ำคลองพระพุทธร ตั้งอยู่บ้านดงจิก หมู่ที่ 5 ตำบลทับไทร เป็นอ่างเก็บน้ำขนาด 6,200 ไร่ มีความร่มเย็น ระดับถนนรอบอ่างสูงสามารถมองเห็นทัศนียภาพได้ไกล ยามอาทิตย์อัสดง จะมีความงดงามอย่างมาก
2. น้ำตกหินลาด (น้ำตกวังกระแพร) ตั้งอยู่บ้านวังกระแพร หมู่ที่ 2 ตำบลทับไทร มีอาณาเขตติดต่อกับเขาสอยดาวได้ เป็นน้ำตกที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีจำนวน 12 ชั้น ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 3 กิโลเมตร
3. สถานีเพาะพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาวได้ ตั้งอยู่บ้านซอย 14 หมู่ที่ 8 ตำบลทับไทร เป็นสถานที่อนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าและเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าที่หายากและใกล้สูญพันธุ์ ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 3 กิโลเมตร เขาสอยดาวได้ เป็นป่าที่มีความสมบูรณ์ที่สุดแห่งหนึ่งในภาคตะวันออก บนยอดเขามีบึงน้ำปริศนา (บึงซีโต้) ที่ถูกปกคลุมด้วยเมฆหมอกแทบตลอดเวลา ส่งผลให้ป่าไม้บนยอดเขากลายเป็นป่าดึกดำบรรพ์ไม่ต่างอะไรกับบนยอดดอยผ้าห่มปก ซึ่งเป็นความมหัศจรรย์ของผืนป่าตะวันออก ระยะทางเดินไป-กลับ ประมาณ 20 กม. เขาสอยดาวได้สูงถึง 1,625 เมตร จึงเป็นเขาสูงที่สุดของภาคตะวันออก
4. น้ำตกเขาสอยดาวได้ ตั้งอยู่บ้านซอย 14 หมู่ที่ 8 ตำบลทับไทร มีอาณาเขตติดกับเขาสอยดาว เป็นน้ำตกที่มีทัศนียภาพที่สวยงาม มีความสูงประมาณ 15 เมตร ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 3 กิโลเมตร
5. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติฯ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลระหว่าง 200-954 เมตร เป็นแหล่งต้นน้ำลำธารของลำห้วยหลายสาย เช่น คลองเครือหวาย คลองโป่งน้ำร้อน คลองตาขัน คลองตาแดง และคลองทับไทร ซึ่งต่อมาได้สร้างอ่างเก็บน้ำขึ้นในพื้นที่ คือ อ่างเก็บน้ำศิริธาร ซึ่งมีพื้นที่รับน้ำทั้งหมด 76,000,000 ลูกบาศก์เมตร เดินทางจากจังหวัดจันทบุรีถึงอำเภอโป่งน้ำร้อน โดยเส้นทางสายจันทบุรี – สระแก้ว ระยะทาง ประมาณ 42 กิโลเมตรจากนั้น

เดินทางต่อไปตามเส้นทางสายโป่งน้ำร้อน – บ้านผักกาด ไปยังปากทางเข้าพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าคลองเครือหวายเฉลิมพระเกียรติฯ ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร

6. ล่องแก่งวังขอนชาเล่ต์ อำเภอโป่งน้ำร้อน มีฝนตกชุกทำให้น้ำในลำคลองไหลตลอด โดยเฉพาะในฤดูฝนมีน้ำในลำคลองมากสามารถใช้เป็นสถานที่ล่องแก่ง เพื่อเพิ่มความสุข ตื่นเต้นเร้าใจ มีระยะทางประมาณ 10 กิโลเมตร ตามลักษณะคลองที่คดเคี้ยว และธรรมชาติสองฝั่งคลองมีแมกไม้ร่มรื่นและมีบ้านพักพร้อมอาหาร

7. สนามกอล์ฟสอยดาว ไฮแลนด์ ตั้งอยู่บ้านวังกระแพร หมู่ที่ 2 ตำบลทับไทร ห่างจากตัวอำเภอเมืองจันทบุรี 46 กิโลเมตร มีรีสอร์ท สนามกอล์ฟมาตรฐาน 18 หลุม พร้อมด้วยสาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 3 กิโลเมตร

8. แหล่งมนุษย์โบราณบ้านป่าวิไล ตั้งอยู่บ้านป่าวิไล หมู่ที่ 5 ตำบลคลองใหญ่ เป็นแหล่งวัตถุโบราณ ซึ่งชาวบ้านได้ขุดพบโครงกระดูกมนุษย์โบราณ ขี้ขาวของเครื่องใช้ เครื่องประดับหินสายสร้อย กำไลข้อเท้า ข้อมือ เปลือกหอย ซึ่งเหมาะสำหรับศึกษาประวัติศาสตร์ของมนุษย์ และการเที่ยวชม การเดินทางตามทางหลวงเลข 3139 โดยรถยนต์ ห่างจากถนนจันทบุรี - สระแก้ว ประมาณ 30 กิโลเมตร

9. น้ำตกทับปะตี ตั้งอยู่ที่บ้านผักกาด หมู่ที่ 3 ตำบลคลองใหญ่ เป็นน้ำตกที่มีความสวยงาม 15 ชั้น มีความลาดชันจึงเหมาะสำหรับนักท่องเที่ยวที่รักการผจญภัย ชมธรรมชาติ ส่องนก ส่องสัตว์ มีป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์และมีสัตว์ป่าที่หายาก เช่น กระรอกแดง กบภูเขา ไก่ป่า ลิงป่า เก้ง กระซัง หมูป่า ฯลฯ ห่างจากถนนจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 28 กิโลเมตร

10. วัดเขาขวัง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี เป็นวัดที่สร้างด้วยไม้แกะสลักตลอดทั้งดงาม ซึ่งเป็นวัดแห่งเดียวในจังหวัดที่นำไม้เหลืมาใช้ และส่วนหนึ่งทางวัดซื้อมา เช่น ไม้สัก ไม้ตะเคียน ไม้ประดู่ และไม้แดง มาสร้างเป็นโบสถ์ไม้แกะสลักทั้งหลัง เมื่อเมื่อปลายปี พ.ศ. 2553 โดยโบสถ์หลังดังกล่าวพระอาจารย์หนูทอง หาสจิตโต เจ้าอาวาส มีแนวคิดต้องการสร้างโบสถ์ไม้ให้เหมือนกับวัดอื่น จึงว่าจ้างช่างแกะสลักจาก จังหวัดเชียงใหม่ มาทำการแกะสลักเรื่องราวพุทธประวัติ สัตว์ 12 ราศี และวิถีชีวิตของชาวบ้านในสมัยโบราณ ปัจจุบัน โบสถ์ไม้แกะสลักทั้งหลังแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พ.ศ. 2556 ซึ่งภายใน และนอกโบสถ์มีความสวยงามเป็นอย่างมาก

อำเภอโป่งน้ำร้อน เป็นอำเภอชายแดนมีแนวเขตติดต่อกับประเทศกัมพูชาเป็นระยะทางยาว 69 กิโลเมตร มีจุดผ่านแดนถาวร 2 แห่ง และจุดผ่อนปรนได้โดยสะดวก ส่งผลให้เกิดผลดีด้านการค้า การท่องเที่ยวระหว่างกันแต่ในขณะเดียวกัน ก็มีประชาชนจำนวนหนึ่งแอบลักลอบเดินทางเข้า – ออกตามช่องทางต่างๆ ซึ่งมีอยู่โดยธรรมชาติก่อให้เกิดปัญหาตามมา โดยเฉพาะการ

ลักลอบนำเข้ายาเสพติดอันเป็นปัญหาสำคัญที่จะต้องขจัดให้หมดสิ้นไป ซึ่งอำเภอตระหนักและพิจารณาเห็นว่า การจะแก้ไขปัญหาให้บังเกิดผลจะต้องอาศัยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานตามแนวชายแดนทุกระดับทั้งฝ่ายไทยและกัมพูชา นอกจากนี้ยังมีจุดผ่านแดน ได้แก่ (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 9)

1. จุดผ่านแดนถาวรบ้านแหลม ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 ตำบลเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ระยะห่างจากอำเภอ ประมาณ 35 กิโลเมตร มีช่องทางติดต่อกับจุดผ่านแดนบ้านกร้อมเรียง อำเภอกร้อมเรียง จังหวัดพระตะบอง ประเทศสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย เปิด – ปิด ระหว่างเวลา 06.00 ถึง 22.00 น. ของทุกวัน (ประกาศเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2546) มีสถิติคนเข้าออก/เดือน ประมาณ 166,906 คน (เข้า 83,198 คน ออก 83,808 คน) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนโป่งน้ำร้อน ทำหน้าที่ประสานงานกับหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนเมืองดอง อำเภอกร้อมเรียง จังหวัดพระตะบอง

2. จุดถาวรผ่านแดนบ้านผักกาด ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 4 ตำบลคลองใหญ่ อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ระยะห่างจากอำเภอ ประมาณ 30 กิโลเมตร มีช่องทางติดต่อกับจุดผ่านแดนบ้านคลองจระก้อม จังหวัดไพลิน ประเทศสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย เปิด – ปิด ระหว่างเวลา 06.00 – 22.00 น. ของทุกวัน (ประกาศเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2546) มีสถิติคนเข้าออก/เดือน ประมาณ 69,164 คน (เข้า 34,548 คน ออก 34,616 คน) และหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนโป่งน้ำร้อน ทำหน้าที่ประสานงานกับหมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดนเมืองพรอม อำเภอศาลาการาว จังหวัดไพลิน

3. จุดผ่อนปรนบ้านบึงชนังล่าง ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ 5 ตำบลเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ระยะห่างจากอำเภอ ประมาณ 42 กิโลเมตร เปิด – ปิด ระหว่างเวลา 07.00 – 18.00 น. ของทุกวัน (ประกาศเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2540)

การสนับสนุนที่ต้องการจากภาครัฐ จากรูปแบบของเขตเศรษฐกิจพิเศษซึ่งพิจารณาร่วมกับตำแหน่งที่เป็นจุดยืนทางยุทธศาสตร์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกพบว่า การที่จะพัฒนาพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกให้ไปสอดคล้องกับทิศทางที่ได้กำหนดไว้สิ่งที่ทุกภาคส่วนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและดำเนินการ ได้แก่ การรับรองมาตรฐานสินค้า มีการบริหารจัดการและพัฒนาทักษะแรงงานให้เป็นแรงงานฝีมือ (Management and Executive Skill Labor Development) การส่งเสริมการบริการ Event และการตลาด การส่งเสริมทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ การพัฒนาทักษะการลงทุนสำหรับผู้ประกอบการ การส่งเสริมระบบขนส่งและบริการขนส่ง การพัฒนาระบบผ่านแดนและศุลกากร ศูนย์ส่งเสริมความรู้และพัฒนาสินค้าเขียว (Learning and Development for Green Product) การส่งเสริมการลงทุนนอกประเทศของนักลงทุนในกลุ่มจังหวัด ศูนย์บริการข้อมูลสำหรับนักลงทุนอาเซียน ส่งเสริมการบริการระบบสาธารณสุขพื้นฐานตามแนวชายแดน และส่งเสริมผู้ประกอบการธุรกิจทัวร์ เป็นต้น (อำเภอโป่งน้ำร้อน. 2560 : 10)

บริบทอำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี

อำเภอสอยดาว เดิมขึ้นอยู่ในเขตการปกครองอำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี แต่เนื่องจากเขตการปกครองของอำเภอโป่งน้ำร้อนกว้างขวางมาก การติดต่อราชการของราษฎรและให้บริการของทางราชการเป็นไปด้วยความยากลำบากและไม่ทั่วถึง เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎรและอำนวยความสะดวกให้แก่ราษฎรที่อยู่ห่างไกล กระทรวงมหาดไทยจึงได้ประกาศตั้งกิ่งอำเภอสอยดาวขึ้น โดยมีผลเป็นกิ่งอำเภอตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2531 (อำเภอสอยดาว. 2560 : 1)

ต่อมาเมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2532 ได้รับอนุมัติเงินงบประมาณจากกรมการปกครองเป็นค่าก่อสร้างอาคารที่ว่าการอำเภอพร้อมบ้านพักข้าราชการ เป็นเงิน 3,818,700 บาท โดยก่อสร้างในที่ดินของ นางยัง ลอสิทธิภรณ์ ที่ได้รับบริจาคที่ดินจำนวน 78 ไร่ เพื่อใช้เป็นสถานที่ก่อสร้างศูนย์ราชการกิ่งอำเภอสอยดาว ที่ดินตั้งอยู่ที่หมู่ 1 ตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี นอกจากนี้ยังมีผู้มีจิตศรัทธาบริจาค เงินสมทบในการก่อสร้างอีก จำนวน 495,000 บาท และให้เปิดให้บริการประชาชนมาตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2532 เป็นต้นมา (อำเภอสอยดาว. 2560 : 1)

เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2535 ได้มีพระราชกฤษฎีกายกฐานะกิ่งอำเภอสอยดาวตามประกาศพระราชกฤษฎีกา เล่มที่ 109 ตอนที่ 45 ลงวันที่ 9 เมษายน 2535 มีฐานะเป็นอำเภอตั้งแต่วันที่ 9 พฤษภาคม 2535 (อำเภอสอยดาว. 2560 : 1)

ส่วนสภาพในปัจจุบันของอำเภอสอยดาวนั้น พบว่า มีข้อมูลสภาพทั่วไปของอำเภอสอยดาวที่สำคัญดังนี้ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 4)

อำเภอสอยดาว มีพื้นที่อาณาเขตที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดจันทบุรี ห่างจากจังหวัดจันทบุรี 72 กิโลเมตร มีพื้นที่ 770.948 ตารางกิโลเมตร หรือ 481,842.5 ไร่ และห่างจากกรุงเทพมหานคร 300 กิโลเมตร เป็นอำเภอชายแดนติดต่อกับประเทศสาธารณรัฐกัมพูชา ประชาธิปไตย มีเขตติดต่อ ดังนี้ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 4)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอวังสมบูรณ์และอำเภอคลองหา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอพนมปรีก อำเภอกรือเมียง จังหวัดพระตะบอง ประเทศสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอแก่งหางแมว และอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัด จันทบุรี

อำเภอสอยดาว มีลักษณะภูมิประเทศโดยรวม เป็นที่ราบสลับภูเขา มีเทือกเขาสอยดาวเป็นภูเขาที่สูงที่สุดของอำเภอสอยดาวอยู่ด้านทิศตะวันตกของอำเภอและลดหลั่นลงมาเป็นที่ราบสลับเนินเขาไปทางทิศตะวันออกจนจรดชายแดนไทย – กัมพูชา และมีลักษณะอากาศที่เย็นสบายตลอดปี มี 3 ฤดู คือ ฤดูฝน อยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม – ตุลาคม เป็นฤดูของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อากาศจะ

ชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตลอดฤดูฝน ฤดูหนาวอยู่ในช่วงเดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์ เป็นฤดูของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง ส่วนฤดูร้อนอยู่ในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ – พฤษภาคม อากาศร้อนอบอ้าวในช่วงเดือนเมษายน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 6)

ด้านการปกครอง อำเภอสอยดาวมีประชากรทั้งสิ้น 65,574 คน เป็นชาย 33,049 คน เป็นหญิง 32,525 คน มีจำนวนบ้านทั้งสิ้น 25,493 ครัวเรือน ส่วนใหญ่อพยพมาจากภาคต่าง ๆ ของประเทศไทยภาคตะวันออกเฉียงเหนือร้อยละ 50 ภาคกลางร้อยละ 20 ภาคเหนือร้อยละ 10 นอกนั้นเป็นคนพื้นถิ่นมาตั้งถิ่นฐานอยู่เดิมร้อยละ 20 ภาษาที่ใช้เป็นภาษาอีสาน ภาษาไทยกลางและภาษาเขมร แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 5 ตำบล 70 หมู่บ้าน คือ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 6)

1. ตำบลตะพง	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 11 หมู่บ้าน
2. ตำบลทรายขาว	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 13 หมู่บ้าน
3. ตำบลสะตอน	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 12 หมู่บ้าน
4. ตำบลทุ่งขนาน	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน
5. ตำบลทับช้าง	แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 18 หมู่บ้าน
- แบ่งเป็นหมู่บ้าน หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง 45
หมู่บ้าน/หมู่บ้านป้องกันตนเองชายแดน 5 หมู่บ้าน/หมู่บ้านปกติ
25 หมู่บ้าน

การปกครองส่วนท้องถิ่นของอำเภอสอยดาว มีเทศบาลตำบล จำนวน 2 แห่งคือ เทศบาลตำบลทรายขาวและเทศบาลตำบลทับช้าง นอกจากนี้ยังมีองค์การบริหารส่วนตำบล 4 แห่ง คือ องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง องค์การบริหารส่วนตำบลทรายขาว องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอน และองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขนาน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 6)

การคมนาคมของอำเภอสอยดาว มีถนนสาย จันทบุรี – สระแก้ว (หมายเลข 317) เป็นถนนสายหลักใช้ระหว่างอำเภอกับจังหวัดจันทบุรีและจังหวัดอื่น การคมนาคม ระหว่างอำเภอ – ตำบล – หมู่บ้าน ใช้ถนนเฉลิมพระเกียรติ ร.9 ถนนสายตามูล – จางวาง และถนนซอย 76 และถนนเลียบชายแดนสายสวนส้ม – ทุ่งขนาน – คลองหาด เป็นถนนลาดยางที่ใช้ได้ทุกฤดูกาล นอกจากนั้นเป็นถนนลูกรังระหว่างหมู่บ้านกับหมู่บ้าน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 6)

ด้านทรัพยากรธรรมชาติของอำเภอสอยดาว มีทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญคือเทือกเขาสอยดาว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของป่ารอยต่อ 5 จังหวัด เขาสอยดาวเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของอำเภอสอยดาว และของจังหวัดจันทบุรีและเป็นต้นกำเนิดน้ำตกที่สวยงามมีชื่อว่าเป็นแหล่งต้นน้ำที่สำคัญของอำเภอสอยดาวและเป็นแหล่งกำเนิดน้ำตกที่สวยงามมีชื่อว่า “น้ำตกเขาสอยดาว” มีความสูงถึง 16 ชั้น ปัจจุบันอยู่ในความรับผิดชอบดูแลของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เป็นเขตอนุรักษ์พันธุ์

สัตว์ป่า มีสัตว์ป่าอาศัยอยู่มากมายหลายชนิด มีป่าไม้ที่สวยงามและสมบูรณ์แห่งหนึ่งของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บรรดาอากาศยามเย็นขณะพระอาทิตย์กำลังตกดินจะสวยงามมากแสงพระอาทิตย์ส่องลงทิวเขามองจากที่ว่าการอำเภอสอยดาวเป็นภาพที่สวยงาม สำหรับผู้ที่ได้พบเห็น

นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำที่สำคัญของอำเภอสอยดาว โดยมีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสอยดาวทั้งหมด แล้วไหลลงสู่พื้นที่ราบส่วนใหญ่ของอำเภอ โดยมีแหล่งน้ำที่สำคัญ ดังนี้ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 8)

1. คลองปะตง – คลองตาหลัง เป็นลำคลองใหญ่ที่มีต้นน้ำไหลมาจากคลองน้ำตกเขาสอยดาวผ่านตำบลทรายขาว ตำบลปะตง และตำบลทุ่งขนาน ไหลลงสู่เขตจังหวัดสระแก้ว
2. คลองทรายขาว เป็นลำคลองที่มีต้นน้ำไหลมาจากเทือกเขาสอยดาว ผ่านตำบลทรายขาว ตำบลสะตอน ไหลลงสู่เขตอำเภอโป่งน้ำร้อน
3. คลองพระสะทึง เป็นลำคลองที่มีต้นน้ำไหลมาจากเทือกเขาสอยดาวผ่านตำบลทับช้าง ไหลลงสู่เขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว
4. คลองระโนด เป็นลำคลองไหลมาจากเทือกเขาสอยดาวผ่านตำบลช้างไหลลงสู่เขตพื้นที่จังหวัดสระแก้ว

ลักษณะดินส่วนใหญ่ของอำเภอสอยดาว เป็นดินร่วนปนทราย ดินลูกรัง มีความสมบูรณ์ปานกลาง เหมาะสำหรับการเกษตรกรรมทุกชนิด พืชที่สำคัญ ได้แก่ ลำไย ส้มโชกุน ลิ้นจี่ ทุเรียน ลองกอง ฝรั่ง มะม่วง มังคุด เงาะ สละ มะขามหวาน มะละกอ และน้อยหน่า และในส่วนของด้านการถือครองที่ดินของเกษตรกร มีหน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กรมที่ดินรับผิดชอบ จำนวน 120,236 ไร่ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ รับผิดชอบ จำนวน 93,814 ไร่ และนิคมเกษตรกรรมทหารผ่านศึกทรายขาว รับผิดชอบ จำนวน 104,281 ไร่ นอกจากนี้อำเภอสอยดาวยังมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 8-11)

1. น้ำตกเขาสอยดาว เป็นน้ำตกที่มีความสวยงามที่สุดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีเนื้อที่ประมาณ 745 ตารางกิโลเมตร หรือ 465,637 ไร่ อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสอยดาวประมาณ 12 กิโลเมตร ห่างจากถนนสายจันทบุรี – สระแก้ว ประมาณ 6 กิโลเมตร เป็นถนนลาดยางเข้าไปยังบริเวณน้ำตก น้ำตกแห่งนี้อยู่ในความดูแลของเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว ในวันหยุดราชการจะมีประชาชนมาเที่ยวชมพักผ่อนจำนวนมาก

2. วัดคลองแจ้งหรือวัดเขาแจ้งเบง ตั้งอยู่หมู่ที่ 6 ตำบลสะตอน เป็นวัดที่อยู่ในป่าเขาอันเป็นธรรมชาติที่ร่มรื่นสวยงาม สงบร่มเย็น เหมาะที่จะปฏิบัติธรรมบำเพ็ญสมาธิภาวนา มีประชาชนจากทั้งในจังหวัดและต่างจังหวัดมานมัสการกราบไหว้ และพักผ่อนจำนวนมากมิได้ขาด อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสอยดาว ประมาณ 20 กิโลเมตร ไปตามถนนสายสะตอน – สวนส้ม

3. บ้านสวนส้ม หมู่ที่ 5 ตำบลสะตอน เป็นแหล่งผลิตเฟอร์นิเจอร์จากไม้เนื้อแข็งที่สวยงามและมีชื่อเสียงแห่งหนึ่งของจังหวัดจันทบุรี และยังเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้าระหว่างไทย

– กัมพูชา อยู่ตรงข้ามกับบ้านโอรันลัวะ อำเภอศรีอมเรียง จังหวัดพระตะบอง เวลาเปิด 06.00 น. เวลาปิด 18.00 น. (เริ่มเปิดตั้งแต่ 2 พฤษภาคม 2540) อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสอยดาว ประมาณ 25 กิโลเมตร

4. บ้านซันตารี หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งขนาน ซึ่งเป็นหมู่บ้านชายแดนและมีจุดผ่อนปรนทางการค้าระหว่างประเทศไทย – กัมพูชา อยู่ตรงข้ามกับบ้านโอรันลัวะ อำเภอพนมปรีก จังหวัดพระตะบอง เวลาเปิด 06.00 น. เวลาปิด 18.00 น. (เริ่มเปิดตั้งแต่ 17 มิถุนายน 2540) อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสอยดาวประมาณ 18 กิโลเมตร

5. น้ำตกกรวดกรอง หมู่ที่ 8 ตำบลทับช้าง เป็นบริเวณเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว เป็นน้ำตกที่สวยงาม มีน้ำไหลตลอดปี มีสภาพธรรมชาติเป็นที่น่าสนใจ มีต้นไม้ป่าเขาดูผสมสมบูรณ์

เทศบาลของอำเภอสอยดาวกำหนดให้มีการจัดกิจกรรมเทศกาลท่องเที่ยวเขาสอยดาวขึ้นทุกปี โดยภายในงานมีกิจกรรม อันได้แก่ กิจกรรมถนนคนเดิน มินิคอนเสิร์ต ลานวัฒนธรรม สินค้าโอท็อป ร้านกึ่งกาชาด การแข่งขันสอยดาวมินิมาร์ฟ สอยดาวเมาเทนไบค์ สอยดาวมอเตอร์ครอส ฟุตซอล เซปักตะกร้อ วอลเลย์บอล กีฬาพื้นบ้าน กิจกรรมพิชิตน้ำตก 16 ชั้น ประกวดผลผลิตทางการเกษตร ประกวดอาหารพื้นบ้าน เป็นต้น (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

ประชากรอำเภอสอยดาวส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ 80 อาชีพค้าขายรับจ้าง และอื่น ๆ ร้อยละ 20 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญที่สามารถสร้างรายได้ให้เกษตรกรในพื้นที่ ได้แก่ ลำไย ยางพารา มันสำปะหลัง ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ มีพื้นที่การเกษตรประมาณ 334,224 ไร่ มีการปลูกพืชไร่และพืชสวน เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย ทุเรียน ลำไย กระท้อน เงาะ มะขามหวาน ซึ่งมีการปลูกมันสำปะหลัง 179,552 ไร่ ปลูกข้าวโพด 34,863 ไร่ ปลูกลำไย 52,895 ไร่ ปลูกยางพารา 51,532 ไร่ และอื่น ๆ 22,911 ไร่ มีพื้นที่ประมง ประมาณ 810 ไร่ และพื้นที่ปศุสัตว์ ประมาณ 4,731 ไร่ ในส่วนของการขึ้นทะเบียนพืชเศรษฐกิจ ปี 2558 มีจำนวนผู้ปลูกมันสำปะหลังทั้งหมด 4,784 ราย พื้นที่ปลูก 14,916 ไร่ ผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทั้งหมด 2,672 ราย พื้นที่ 21,854 ไร่ และผู้ปลูกยางพารา ทั้งหมด 2,935 ราย พื้นที่ 51,532 ไร่ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

สินค้าโอท็อปของอำเภอสอยดาวมีผลการลงทะเบียน ในปี 2557 จำนวน 33 ราย รวมทั้งสิ้น 52 ผลิตภัณฑ์ แยกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้แก่ อาหาร 15 ผลิตภัณฑ์ เครื่องดื่ม 7 ผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้า เครื่องแต่งกาย 1 ผลิตภัณฑ์ ของใช้ของตกแต่ง ของที่ระลึก 14 ผลิตภัณฑ์ และประเภทสมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร 15 ผลิตภัณฑ์ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

ด้านอุตสาหกรรมและการพาณิชย์ของอำเภอสอยดาวมีโรงงานแปรงมันสำปะหลัง 4 แห่ง ร้านสะดวกซื้อ 6 แห่ง บริษัท/ห้างหุ้นส่วนจำกัด 185 แห่ง ร้านค้า 550 แห่ง ธนาคาร 6 แห่ง ได้แก่

1) ธนาคารกรุงไทย 2) ธนาคารกรุงเทพ 3) ธนาคารออมสิน 4) ธนาคารกรุงศรี 5) ธนาคารเพื่อการเกษตร และสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) 6) ธนาคารไทยพาณิชย์ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

ด้านการศึกษาของอำเภอสอยดาว มีการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ถึงระดับมัธยมศึกษา อันได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา มัธยมศึกษา ในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 21 โรงเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัด กรมสามัญศึกษา จำนวน 2 โรงเรียน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอสอยดาว จำนวน 1 ศูนย์ โรงเรียนสังกัดการศึกษาตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 1 โรงเรียน โรงเรียนเอกชน 3 โรงเรียน และวิทยาลัยการอาชีพ สังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 1 แห่ง นอกจากนี้ด้านศาสนา ของอำเภอสอยดาวมีศาสนสถาน ได้แก่ มีวัดจำนวน 15 แห่ง สำนักสงฆ์ จำนวน 22 แห่ง ที่พักสงฆ์ จำนวน 31 แห่ง โบสถ์คริสต์ จำนวน 1 แห่ง และศาลเจ้า จำนวน 2 แห่ง ประชาชนส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาพุทธร้อยละ 98 ศาสนาคริสต์ ร้อยละ 1.15 และศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 0.85 (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

ด้านสาธารณสุขของอำเภอสอยดาวมีบริการด้านสาธารณสุข ได้แก่ โรงพยาบาลขนาด 60 เตียง 1 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน 11 แห่ง และสถานบริการสาธารณสุขเอกชน เช่น คลินิกเอกชน สถานบริการพยาบาล จำนวน 13 แห่ง ประชาชนในพื้นที่อำเภอสอยดาวมักประสบ ปัญหาสุขภาพคือ โรคเรื้อรัง ได้แก่ โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูงและอัมพาต โรคระบาด ได้แก่ ไข้เลือดออก วัณโรค เอชไอวีและโรคระบาดตามฤดูกาล ได้แก่ ไข้หวัดใหญ่ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 11)

หน่วยราชการในพื้นที่อำเภอสอยดาวมีหน่วยราชการอยู่ในพื้นที่ จำนวน 36 หน่วยงาน ประกอบด้วย ที่ทำการปกครองอำเภอสอยดาว กลุ่มส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอสอยดาว สถานีตำรวจภูธรสอยดาว สถานีตำรวจภูธรสะตอน กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดน 114 สำนักงาน เกษตรอำเภอสอยดาว ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอสอยดาว สำนักงาน สาธารณสุขอำเภอสอยดาว สรรพากรพื้นที่จันทบุรี สาขาสอยดาว สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสอยดาว สำนักรักษาดินอำเภอสอยดาว สัสดีอำเภอสอยดาว โรงพยาบาลสอยดาว เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสอยดาว หน่วยบริการโทรทัศน์แห่งประเทศไทย หน่วยตรวจคนเข้าเมือง ประจำ จุดผ่อนปรนบ้านซันตารีและบ้านสวนส้ม หน่วยศุลกากรประจำจุดผ่อนปรนบ้านซันตารีและบ้านสวนส้ม หมวดการทางสอยดาว หน่วยควบคุมโรคติดต่ออำเภอโดยแมลงที่ 3.5.7 อำเภอสอยดาว หน่วย ป้องกันไฟฟ้าสอยดาว นิคมสหกรณ์โป่งน้ำร้อน สถานีพัฒนาและเพาะพันธุ์สัตว์ป่าทรายขาว

โครงการจัดที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกินทหารผ่านศึกทราขายาว เทศบาลตำบลทราขายาว เทศบาลตำบลทับช้าง องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง องค์การบริหารส่วนตำบลทราขายาว องค์การบริหารส่วนตำบลสะตอนและองค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งขนาน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 12)

การปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลของศูนย์ปฏิบัติการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดอำเภอสอยดาว ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์พลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด พ.ศ.2557 เป็นยุทธศาสตร์หลักในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด มีกลยุทธ์ดำเนินการ 7 แผน 4 ปรับ 3 หลัก 6 เร่ง สำหรับผลการดำเนินโครงการ บ้านปลอดภัยยาเสพติด(บ้านสีขาว) 70 หมู่บ้าน 5 ตำบล รวมพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด สามารถประกาศได้ ได้แก่ หมู่บ้านสีขาว จำนวน 3 หมู่บ้าน หมู่บ้านระดับ เอ จำนวน 30 หมู่บ้าน หมู่บ้านระดับ บี จำนวน 13 หมู่บ้าน และหมู่บ้านระดับ ซี จำนวน 24 หมู่บ้าน (อำเภอสอยดาว. 2560 : 12)

ในส่วนของการดำเนินการโครงการตามมาตรการส่งเสริมความเป็นอยู่ระดับตำบล (ตำบลละ 5 ล้านบาท) ได้แก่ ตำบลทุ่งขนาน 16 หมู่บ้าน 19 โครงการ จำนวน 4,869,144 บาท ตำบลทับช้าง 18 หมู่บ้าน 25 โครงการ จำนวน 4,999,700 บาท ตำบลทราขายาว 13 หมู่บ้าน 18 โครงการ จำนวน 4,996,500 บาท ตำบลสะตอน 12 หมู่บ้าน 15 โครงการ จำนวน 4,999,200 บาท ตำบลปะตง 11 หมู่บ้าน 15 โครงการ จำนวน 4,922,600 บาท รวม 70 หมู่บ้าน 92 โครงการ เป็นเงิน 24,787,144 บาท ดำเนินการเสร็จสิ้นทุกโครงการ ตั้งแต่ 31 มีนาคม 2559 (อำเภอสอยดาว. 2560 : 12)

สภาพปัญหาของอำเภอสอยดาว มักมีปัญหการขาดแคลนน้ำเพื่อบริโภคและการเกษตรในฤดูแล้ง สภาพทั่วไปของอำเภอสอยดาวไม่มีแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่ มีเพียงลำคลองเล็ก ๆ และลำราง จะมีเฉพาะฤดูฝนพอถึงเดือนมกราคมหรือกุมภาพันธ์ น้ำในลำคลองเหล่านี้จะเริ่มแห้งขอดกระทบต่อการอุปโภค-บริโภค การเกษตร และการพัฒนาแหล่งน้ำมีข้อจำกัดเนื่องจากสภาพภูมิประเทศมีระดับแตกต่างกันมาก การระบายน้ำทำได้ยากต้องใช้งบประมาณลงทุนสูง และยังไม่มียงบประมาณในการก่อสร้าง

นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการสร้างอ่างเก็บน้ำคลองตาพลอย ตั้งอยู่ หมู่ที่ 1 ตำบลปะตง และหมู่ที่ 5 ตำบลทราขายาว พื้นที่อ่างเก็บน้ำครอบคลุมพื้นที่ประมาณ 487 ไร่ พื้นที่ชลประทานครอบคลุมพื้นที่สองฝั่งตามแนวลำคลองตาพลอยทางท้ายอ่างเก็บน้ำในเขตตำบลตะพงและตำบลทราขายาวรวมพื้นที่ประมาณ 2,000 ไร่ ชนิดของเขื่อนเป็นการออกแบบเบื้องต้นเป็นแบบเขื่อนดินความกว้างสันเขื่อนดิน ประมาณ 8 เมตร ความยาวสันเขื่อนดินประมาณ 600 เมตร ความจุอ่างเก็บน้ำคลองตาพลอย ที่ระดับน้ำเก็บกักได้ 5.09 ล้าน ลบ.ม. แต่ปรากฏว่าอ่างเก็บน้ำคลองตาพลอยมีหัวงานเป็นเขื่อนดิน มีรายงานการศึกษา ปี 2547 และศึกษาผลกระทบ สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรม

แห่งชาติปี 2549 ออกแบบสำรวจปี 2551 อยู่ในแผนของกรมชลประทาน งบ 280 ล้านบาทและบริเวณพื้นที่น้ำท่วมบางส่วนอยู่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว (อำเภอสอยดาว. 2560 : 14)

ประชาชนบางส่วนในพื้นที่อำเภอเขาสอยดาว ยังไม่มีไฟฟ้าพื้นฐานใช้เพราะประชาชนสร้างบ้านพักอาศัยในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเขาสอยดาว จึงไม่สามารถปักสายไฟฟ้าเข้าไปในพื้นที่ได้ มีบางส่วนได้รับการแก้ไขโดยจัดทำระบบไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ (ใช้ได้เพียงไฟฟ้า 1 หลอด) ซึ่งไม่พอเพียงสำหรับประชาชนที่จะใช้งาน ซึ่งในขณะนี้กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืชได้อนุญาตให้ดำเนินโครงการขยายเขตไฟฟ้าเข้าหน่วยพิทักษ์ป่าบ้านคลองพอก ระยะทางประมาณ 7,800 เมตร ใช้งบประมาณทั้งสิ้น 5,772,251.81 บาท ซึ่งในขณะนี้งบประมาณไม่เพียงพอจึงดำเนินการช่วงแรก (อยู่ระหว่างดำเนินการ) ระยะทางประมาณ 4 กิโลเมตร ซึ่งจะทำให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับประโยชน์ด้วย จำนวน 1 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 18 ตำบลทับช้าง มีผู้ได้รับประโยชน์ 508 คน จำนวน 160 หลังคาเรือน โดยมีงบประมาณที่ต้องดำเนินการ จำนวน 3,058,823.36 บาท โดยใช้เงินจากงบกลางรายการเงินสำรองจ่ายเพื่อฉุกเฉินหรือจำเป็น ของรองนายกรัฐมนตรี ประจำปี 2554 จำนวน 2,400,100 บาท และเทศบาลตำบลทับช้าง สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 660,000 บาท

ปัญหาการขาดผลผลิตตกต่ำ เนื่องจากอำเภอสอยดาวมีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง เป็นจำนวน 179,552 ไร่ โดยเกษตรกรจะเริ่มเก็บเกี่ยวผลผลิตมันสำปะหลังเริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายน ของทุกปีและหากปีใดราคามันสำปะหลังตกต่ำ เกษตรกรจะออกมาปีคณนสาย 317 (จันทบุรี-สระแก้ว) ประทับบริเวณเขตรอยต่อระหว่างอำเภอสอยดาว (ด้านเขาแหลม) กับอำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว (อำเภอสอยดาว. 2560 : 14)

ข้อมูลสภาพพื้นที่ชายแดนของอำเภอสอยดาว

อำเภอสอยดาวมีเขตรอยต่อกับสาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย จำนวน 16 กิโลเมตร และมีช่องทางที่สำคัญในการสัญจรผ่านแดน 6 ช่องทาง ได้แก่ ช่องทางเขาถ้ำจำปา ช่องทาง 36 ช่องทาง 38 ช่องทางซับตารี ช่องทางเขาอรุณดิษฐ์ ช่องทางบ้านสวนส้ม เป็นต้น และมีหน่วยงานด้านความมั่นคงในพื้นที่ชายแดน ได้แก่ (อำเภอสอยดาว. 2560 : 15)

1. ร้อย ทพ.นย.ที่ 525 บ้านบ่อยาง
2. ร้อย ทพ.นย.ที่ 521 บ้านซับตารี
3. ชุดปฏิบัติการ ที่ 11 บ้านสะตอน
4. ชุดควบคุมทหารพรานนาวิกโยธิน ที่ 2 บ้านสะตอน
5. ร้อย ทพ.นย.ที่ 524 บ้านสวนส้ม
6. สถานีตำรวจภูธรสะตอน

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ในปี 2558 ผู้นำท้องถิ่นไทย-กัมพูชา ระหว่างอำเภอ สอยดาวและอำเภอนมปรีกร่วมปรึกษาหารือการระหว่างประเทศรวมถึงการข้ามแดนมาใช้แรงงาน ของชาวกัมพูชาและแก้ไขปัญหาเสพติด จำนวน 2 ครั้ง และในปี 2559 วันที่ 16-18 มีนาคม 2559 ได้จัดโครงการกิจกรรมแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม และประเพณีพื้นบ้านของประชาชนพื้นที่ชายแดน อำเภอ สอยดาว จังหวัดจันทบุรี (อำเภอ สอยดาว. 2560 : 14)

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการนำเสนอผลการศึกษเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของ การประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรีนั้น ผู้วิจัยจะขอนำเสนอในรูปแบบของ ตารางด้วยการใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ปรากฏตามตาราง 3 ดังนี้

ตาราง 3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	60	60.0
	หญิง	40	40.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่ที่ตอบ แบบสอบถามเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 60 ส่วนเพศหญิงคิดเป็น ร้อยละ 40

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 4 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษา	ระดับประถมศึกษา	63	63.0
	ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	2	2.0
	ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	1	1.0
	ปวช./ปวส.	28	28.0
	ปริญญาตรี	6	6.0
รวม		100	100

จากตาราง 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 63 รองลงมา ได้แก่ ระดับปวช./ปวส. คิดเป็นร้อยละ 28 ระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 2 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 1

ตาราง 5 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอายุ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
อายุ	ต่ำกว่า 20 ปี	1	1.0
	21-30 ปี	1	1.0
	31-40 ปี	39	39.0
	41-50 ปี	47	47.0
	51 ปีขึ้นไป	12	12.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่มีช่วงอายุ 41-50 ปี ซึ่งถือว่าเป็นวัยผู้ใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 47 รองลงมาเป็นช่วงอายุ 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 39 ช่วงอายุ 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12 และช่วงอายุต่ำกว่า 20 ปีกับช่วงอายุ 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตาราง 6 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามประเภทธุรกิจ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของธุรกิจ	ธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค	96	96.0
	ธุรกิจโลจิสติก	1	1.0
	ธุรกิจอื่น ๆ	3	3.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่ประกอบธุรกิจสินค้าอุปโภคบริโภค คิดเป็นร้อยละ 96 รองลงมาเป็นธุรกิจอื่น ๆ ร้อยละ 3 และธุรกิจโลจิสติก คิดเป็น ร้อยละ 1 ตามลำดับ

ตาราง 7 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามภูมิลาเนาที่ประกอบธุรกิจ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ภูมิลาเนาที่	เขตอำเภอสอยดาว	50	50.0
ประกอบธุรกิจ	เขตอำเภอโป่งน้ำร้อน	50	50.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น มีภูมิลาเนาที่ประกอบธุรกิจอยู่ในเขตอำเภอสอยดาว จำนวน 50 คน และเขตอำเภอโป่งน้ำร้อน จำนวน 50 คน

ตาราง 8 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ

ข้อมูล	ประเภท	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ	1-5 ปี	25	25.0
	6-10 ปี	72	72.0
	11-15 ปี	2	2.0
	16 ปีขึ้นไป	1	1.0
รวม		100	100.0

จากตาราง 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามนั้น ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการประกอบธุรกิจ จำนวน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 72 รองลงมา 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 25 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 2 และ 16 ปีขึ้นไปร้อยละ 1 ตามลำดับ

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของการประกอบธุรกิจชายแดนไทย-กัมพูชา
ในจังหวัดจันทบุรี

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ปัญหารายด้านโดยภาพรวม

เรื่อง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
1. ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน	4.68	0.41	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
2. ด้านปัญหาเส้นทางการคมนาคม	4.54	0.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
3. ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของ ผู้ประกอบการ	4.31	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
4. ด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก	4.24	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	4
5. ด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของ หน่วยงานราชการ	4.01	0.35	ค่อนข้างเห็นด้วย	5
รวม	4.36	0.40	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

จากตาราง 9 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหารายด้าน โดยภาพรวม พบว่า ผู้ประกอบการมีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านต่าง ๆ โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.36$) หากจำแนก
ในรายด้านตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง
($\bar{X} = 4.68$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ ด้านปัญหาเส้นทางการคมนาคม กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.54$)

ลำดับที่ 3 ได้แก่ ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วย
อย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.31$)

ลำดับที่ 4 ได้แก่ ด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.24$)

ลำดับที่ 5 ได้แก่ ด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ กลุ่มตัวอย่าง
ค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.01$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการเข้า-ออกพรมแดนเป็นรายเรื่อง

เรื่อง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน				
1. การออกหนังสือสำคัญที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด ทำให้ค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการเพิ่มสูงขึ้นเกินควร	4.75	0.44	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
2. การเปลี่ยนแปลงวิธีการเข้า-ออกประเทศ โดยใช้พาสปอร์ตทำให้เป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดนของผู้ประกอบการ	4.67	0.51	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	2
3. การออกหนังสือสำคัญตามขั้นตอนที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดใช้เวลามากเกินควร	4.61	0.62	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	3
รวม	4.68	0.41	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

จากตาราง 10 ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเข้า-ออกพรมแดนอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.68$) หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ การออกหนังสือสำคัญที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด ทำให้ค่าใช้จ่ายของผู้ประกอบการเพิ่มสูงขึ้นเกินควร กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.75$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงวิธีการเข้า-ออกประเทศ โดยใช้พาสปอร์ตทำให้เป็นอุปสรรคต่อการค้าชายแดนของผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.67$)

ลำดับที่ 3 ได้แก่ การออกหนังสือสำคัญตามขั้นตอนที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดใช้เวลามากเกินควร กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.61$)

จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ในฐานะที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจชายแดน ผู้วิจัยมีประสบการณ์ว่า หลังเป็นประชาคมอาเซียน ซึ่งมีปัญหาการเข้า-ออกพรมแดนอยู่ เนื่องจากทางฝ่ายทหารยังกังวลเรื่องปัญหาความมั่นคงของชาติแบบเก่า คือการใช้กฎอัยการศึกเป็นเสมือนรั้วป้องกันประเทศอยู่

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเส้นทางคมนาคมเป็นรายเรื่อง

เรื่อง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาเส้นทางคมนาคม				
1. ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทาง ผิวถนนขรุขระ ทำให้การเดินทาง ไม่สะดวก ต้องใช้ความเร็วต่ำ	4.62	0.53	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1
2. ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทาง ยังไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างที่เพียงพอ อาจทำให้ เกิดอุบัติเหตุในการขนส่งสินค้าได้	4.45	0.50	ค่อนข้างเห็นด้วย	2
รวม	4.54	0.25	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	

จากตาราง 11 ด้านเส้นทางคมนาคม พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านเส้นทางคมนาคมอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.54$) หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางผิวถนนขรุขระ ทำให้การเดินทางไม่สะดวก ต้องใช้ความเร็วต่ำ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.62$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ ถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางยังไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างที่เพียงพอ อาจทำให้เกิดอุบัติเหตุในการขนส่งสินค้าได้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่ง ($\bar{X} = 4.45$)

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาเส้นทางคมนาคม ได้แก่ ปัญหาพื้นที่บริเวณด้านถาวรบ้านพักการขนส่งสินค้ามีอุปสรรคคือ ในช่วง พ.ศ. 2540 ถึงปัจจุบันทางรัฐบาลได้ปรับปรุงเส้นทางจากอำเภอโป่งน้ำร้อนไปยังด้านถาวรบ้านพักการขนส่งสินค้ามีอุปสรรคด้านขนส่งและการเดินทางไม่สะดวกต้องใช้ความเร็วต่ำและต้องระวังเครื่องจักรกำลังทำทาง

ปัญหาพื้นที่บริเวณด้านถาวรบ้านแหลม การขนส่งสินค้ามีอุปสรรคคือ การเดินทางมาจากโป่งน้ำร้อนผ่านด้านถาวรพักการขนส่งและไปบ้านแหลมเป็นระยะทางที่กำลังทำการก่อสร้างขยายเส้นทางทำให้การขนส่งสินค้าล่าช้าและการเดินทางไม่สะดวกต้องใช้ความเร็วต่ำ และอีกเส้นทางหนึ่งไปด้านถาวรบ้านแหลมคือ เส้นทางตามมูล บ้านแหลมก็ทำการสำรวจเส้นทางเตรียมการปรับปรุงเส้นทาง

ปัญหาพื้นที่บริเวณด่านผ่อนปรนบ้านสวนส้ม เขตอำเภอสอยดาว จันทบุรี รัฐบาลได้ใช้งบประมาณ 19,400,000 บาท ทำทางจากบ้านสวนส้มไปจุดผ่านแดน อุปสรรคทำให้การขนส่งล่าช้า แต่เมื่อทำเสร็จปี พ.ศ. 2560 ก็จะมีการคล่องตัวของการขนส่งสินค้าเข้าในประเทศและออกนอกประเทศ

ปัญหาพื้นที่บริเวณด่านผ่อนปรนบ้านซันตารี เขตอำเภอสอยดาว เส้นทางเป็นอุปสรรคในการขนส่งสินค้าเข้าในประเทศและออกนอกประเทศ เส้นทางจะมีลักษณะขรุขระ ทำให้การขนส่งและการเดินทางไม่สะดวกต้องใช้ความเร็วต่ำ (วิรัตน์ ตูลเตมีย. สัมภาษณ์. 2560)

ในส่วนของถนนที่ใช้ในการขนส่งสินค้าบางเส้นทางยังไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างที่เพียงพอ พบว่า จุดผ่านแดนชั่วคราวบ้านซันตารี เป็นเส้นทางที่ไม่มีไฟฟ้า ตั้งแต่เริ่มเปิดชายแดนการค้าในเขตอำเภอสอยดาวและยังไม่มีเตรียมระบบแสงสว่าง จึงทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งในการขนส่งสินค้าและการขาดงบประมาณในการซ่อมบำรุงทางและปัญหาจุดผ่านแดนชั่วคราวบ้านสวนส้ม พบว่า ยังไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างเช่นเดียวกัน ทำให้เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้งในการขนส่งสินค้าและการเดินทาง (วิรัตน์ ตูลเตมีย. สัมภาษณ์. 2560)

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการเป็นรายข้อ

เรื่อง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของ				
ผู้ประกอบการ				
1. ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบศุลกากรไม่เพียงพอ	4.47	0.54	ค่อนข้างเห็นด้วย	1
2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ประกอบการไม่ครบถ้วน	4.14	0.82	ค่อนข้างเห็นด้วย	2
รวม	4.31	0.62	ค่อนข้างเห็นด้วย	

จากตาราง 12 ด้านปัญหาความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการเข้า-ออกพรมแดนโดยภาพรวมอยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.31$) ตีความได้ว่ามีปัญหาค่อนข้างมาก หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบศุลกากรไม่เพียงพอ กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.47$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ข้อมูลข่าวสารแก่ผู้ประกอบการไม่ครบถ้วน กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.14$)

จากการสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม ในฐานะที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจชายแดน ผู้วิจัยมีประสบการณ์ว่า ในการให้ข้อมูลของหน่วยราชการและความรู้ของผู้ประกอบการมีปัญหาค่อนข้างมาก เนื่องจากทางหน่วยราชการได้ให้ความรู้ผ่านการประชาสัมพันธ์ทำความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการผ่านด่านศุลกากรไม่เพียงพอ ทำให้การสื่อสารระหว่างเจ้าหน้าที่กับผู้ประกอบการมีปัญหาในการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่ไม่ชัดเจน ส่งผลต่อความล่าช้าในการใช้บริการ

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึกเป็นรายข้อ

เรื่อง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก				
1. การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางมิชอบเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ	4.34	0.54	ค่อนข้างเห็นด้วย	1
2. การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้การค้าตามแนวชายแดนมีผลประกอบการที่ลดลง	4.13	0.42	ค่อนข้างเห็นด้วย	2
รวม	4.24	0.36	ค่อนข้างเห็นด้วย	

จากตาราง 13 ด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก พบว่า โดยภาพรวมผู้ประกอบการมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านกฎอัยการศึกอยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.24$) หากจำแนกในรายข้อตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้เจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางมิชอบเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ประกอบการ กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.34$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้การค้าตามแนวชายแดนมีผลประกอบการที่ลดลง กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.13$)

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก ได้แก่ การเข้มงวดจากเจ้าหน้าที่ความมั่นคงที่ตรวจสอบสินค้าที่ถูกต้องตามกฎหมาย กำกับดูแลสอดคล้องความเข้มงวดการขนส่งสินค้าที่ถูกต้องจึงเป็นผลให้สินค้าที่เข้ามาไม่สะดวก การค้าชายแดนจึงมีผลประกอบการที่ลดลง (สมคิด เกียนเครือ. สัมภาษณ์. 2560)

ในประเด็นเจ้าหน้าที่ใช้อำนาจในทางมิชอบเรียกร้องผลประโยชน์จากผู้ประกอบการนั้น พบว่า ผลประโยชน์ที่เจ้าหน้าที่ได้นั้นมักจะเป็นสิ่งของที่ผ่านด่านที่ไม่ร้ายแรง ผิดกฎหมาย ซึ่งเป็นสินค้าประเภทที่สามารถละอ้อมล่วยได้ ส่วนมากจะเป็นฝ่ายผู้ประกอบการให้เพื่อความสะดวกจนเป็นแนวปฏิบัติ ซึ่งถ้าผู้ประกอบการคนใดไม่ให้ การผ่านด่านก็มักจะไม่ค่อยสะดวก (นาย ก. นามสมมติ. สัมภาษณ์. 2560)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการเป็นรายข้อ

เรื่อง	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับที่
ด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของ หน่วยงานราชการ				
1. ขั้นตอนการนำเข้าของกัมพูชามีขั้นตอน ยุ่งยากซับซ้อน	4.03	0.39	ค่อนข้างเห็นด้วย	1
2. ขั้นตอนการส่งออกของไทยมีขั้นตอน ที่ยุ่งยากซับซ้อน	3.99	0.36	ค่อนข้างเห็นด้วย	2
รวม	4.01	0.35	ค่อนข้างเห็นด้วย	

จากตาราง 14 ด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ พบว่า ผู้ประกอบการ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการโดยภาพรวม อยู่ในระดับค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.01$) หากจำแนกในรายเรื่องตามลำดับอุปสรรคจากมากไปหาน้อย พบว่า

ลำดับที่ 1 ได้แก่ ขั้นตอนการนำเข้าของกัมพูชามีขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน กลุ่มตัวอย่าง ค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 4.03$)

ลำดับที่ 2 ได้แก่ ขั้นตอนการส่งออกของไทยมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน กลุ่มตัวอย่างค่อนข้างเห็นด้วย ($\bar{X} = 3.99$)

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ ได้แก่ ขั้นตอนการนำเข้าของกัมพูชา มีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน โดยมีขั้นตอนดังนี้ (สุธี ไท, สัมภาษณ์. 2560)

1. ทำเอกสารจากกระทรวงเกษตรเกี่ยวกับพืชไร่น้ำแต่ละชนิดระบุในรายการสินค้า
2. แจ้งเอกสารขออนุญาตกรมศุลกากรจังหวัด
3. แจ้งสินค้านำออกประเทศไทยตามช่องจุดผ่านแดนชั่วคราวและถาวรแต่ละจุดให้ศุลกากร จังหวัดทราบ
4. เจ้าหน้าที่บริเวณจุดตรวจรับผิดชอบในการตรวจสินค้า
5. แจ้งเสียภาษีในแต่ละชนิด ตามจำนวนการเก็บภาษีของประเทศกัมพูชา

ในส่วนของการขึ้นตอนการส่งออกของไทยที่มีขึ้นตอนยุ่งยากซับซ้อน พบว่า เกิดจากโครงสร้างพื้นฐาน จุดผ่านแดนถาวรมาจุดด่านพักภาค ด่านบ้านแหลม การส่งออกต้องทำพิธีการที่ด่านจันทบุรี ต้องใช้เวลา 1 วัน เนื่องจากไกลจากจุดผ่านแดนตรวจสินค้าและชายแดนของภาครัฐเล็กน้อยไปทำให้ไม่สะดวกในการตรวจสินค้า การเก็บภาษีที่ด่านศุลกากรจังหวัดจันทบุรีและเคลื่อนย้ายไปพรมแดนมีระยะทางห่างจากจุดผ่านแดนถาวรบ้านพักภาคและจุดผ่านแดนถาวรบ้านแหลมประมาณ 30 กิโลเมตร รวมทั้งจุดผ่อนปรนบ้านสวนส้ม ประมาณ 18 กิโลเมตรและบ้านซันตารี ประมาณ 4 กิโลเมตร บ้านบึงชะง่าง ประมาณ 6 กิโลเมตร ทั้งหมดเป็นเส้นทางที่มีระยะทางที่ไกลจาก ด่านบ้านแหลม ซึ่งมีพื้นที่น้อยและสร้างศูนย์ตรวจสินค้าไม่ได้ (ประสพศักดิ์ บุญมา. สัมภาษณ์. 2560)

ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการปรับปรุงการประกอบธุรกิจชายแดน ไทย-กัมพูชา ในจังหวัดจันทบุรี

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดน

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการเข้า-ออกพรมแดนนั้น เนื่องจากการเข้าออกระหว่างพรมแดนจะต้องดำเนินการตามกฎหมายอย่างเข้มงวด ตามข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสะดวกในการค้าชายแดน จึงมีข้อเสนอแนะให้ผู้ประกอบการศึกษาและปฏิบัติตามกฎหมายทั้งของประเทศไทยและประเทศกัมพูชา โดยให้ผู้ประกอบการเตรียมเอกสารและพาสปอร์ตให้พร้อมในการเดินทางข้ามชายแดนระหว่างประเทศ เพื่อความสะดวกในการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ที่ดูแลการเข้าออกพรมแดน กล่าวคือ ต้องมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับขั้นตอนและเอกสารประกอบการเข้า-ออกพรมแดนในลักษณะ โปสเตอร์หรือแผ่นพับให้กับผู้ประกอบการที่เข้าออกพรมแดนได้เรียนรู้และรับทราบ เพื่อความสะดวกในการเตรียมเอกสารและการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ผู้ประกอบการต้องเตรียมพร้อมในการเข้าออกชายแดน ส่วนมากจะมีปัญหาติดขัดเรื่องเอกสารไม่พร้อม ต้องมีการประชาสัมพันธ์พวกโปสเตอร์ แผ่นพับ ให้คนเข้าออกชายแดนเตรียมพร้อมจะได้ไม่เสียเวลา” (บันลือศักดิ์ พุ่มกุมาร. สัมภาษณ์. 2560)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านเส้นทางการคมนาคม

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงเส้นทางขนส่งสินค้าที่ไม่สะดวกต่อการติดต่อประสานงานและการส่งออก-นำเข้าสินค้านั้น ควรที่จะต้องมีการนำหลอดไฟเข้ามาติดตั้งตามเส้นทางคมนาคมให้เกิดแสงสว่างที่เพียงพอต่อการขนส่งสินค้าและปรับปรุงผิวถนนให้ได้มาตรฐานในการขนส่งสินค้าที่มีน้ำหนักปริมาณมาก เช่นเดียวกันกับคำสัมภาษณ์ของนายวิรัตน์ ตูลเตมีย (สัมภาษณ์. 2560) นักธุรกิจค้าชายชายแดนบ้านซันตารี พบว่า ปัญหาของการนำสินค้า

เข้าในประเทศไทยคือ เส้นทางระยะ 3 กิโลเมตรนั้น เป็นเส้นทางที่มีความขรุขระ ในการนำสินค้าออกไปยังประเทศกัมพูชาและไม่มีไฟฟ้าส่องสว่างในเวลากลางคืน อาจทำให้เกิดอันตราย จึงมีข้อเสนอแนะ ควรสร้างทางโดยมีผิวถนนที่ดีและมีไฟส่องสว่างเพื่อความปลอดภัยในยามค่ำคืน ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ปัญหาเรื่องเส้นทางมีความสำคัญ ถ้าจะให้ขนส่งสินค้าสะดวกต้องปรับปรุงถนนให้ได้มาตรฐานและติดหลอดไฟส่องสว่าง จะช่วยลดอุบัติเหตุและการขนส่งที่เร็วขึ้น” (ปวิวัติ ประเสริฐพงษ์. สัมภาษณ์. 2560)

ข้อเสนอแนะในการพัฒนาด้านความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ควรมีการพัฒนามากขึ้น โดยสิ่งที่ทำมาควรสานต่อด้วยการพัฒนา เช่น ใช้สื่อโซเชียลมีเดีย เช่น เฟซบุ๊ก ไลน์หรือยูทูบ กล่าวคือ ควรพัฒนาจากการประชาสัมพันธ์แบบธรรมดา เป็นการสร้างกลุ่มของผู้ประกอบการผ่านทางเฟซบุ๊กหรือไลน์กลุ่ม เพื่อมีพื้นที่ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับขั้นตอนหรือข้อควรปฏิบัติในการสร้างความเข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับการดำเนินงานของศุลกากร ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ณ ตอนนี้เป็นยุคสังคมออนไลน์ ถ้าพัฒนาให้มีความรู้เข้าใจมากขึ้นเกี่ยวกับระบบศุลกากร ควรสร้างกลุ่มไลน์ กลุ่มเฟซบุ๊ก เพื่อพัฒนาระบบศุลกากร ลดปัญหาความเข้าใจที่ผิดพลาด” (วิรัตน์ ตูลเตมีย. สัมภาษณ์. 2560)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับกฎอัยการศึก นั่นคือ ดั้วบทกฎหมาย ซึ่งในพื้นที่จากแนวชายแดนมาจำนวน 3 กิโลเมตร จะเป็นพื้นที่กฎอัยการศึก ซึ่งมีการควบคุมโดยทหาร จะมีเวลาการเข้า-ออกในเวลาพื้นที่ที่จำกัด เนื่องจากเป็นกฎหมายความมั่นคง จะมีการควบคุมโดยเจ้าหน้าที่หลายหน่วยงานเพื่อความมั่นคงภายในประเทศ ดังนั้นข้อเสนอแนะการแก้ไขในการจัดการปัญหา คือ ควรยกเลิกและแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมกับพื้นที่ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“ถ้าจะให้ดีต้องแก้ที่ตัวกฎหมาย เป็นไปได้ ควรยกเลิกกฎอัยการศึก แล้วแก้กฎหมายให้เหมาะสมกับพื้นที่ จะทำให้การค้าชายแดนคล่องตัวมากขึ้น” (ไบลี เทวโลก. สัมภาษณ์. 2560)

นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพเพิ่มเติมอีกด้านหนึ่ง พบว่า เรื่อง กฎอัยการศึกไม่มีผลกระทบต่อผู้ประกอบการ กล่าวคือ กฎอัยการศึกมีไว้เพื่อใช้เป็นบางกรณี เช่น การตรวจคนต้อง รอหมายศาลแต่ในเขตชายแดนที่มีกฎอัยการศึกรองรับสามารถตรวจกันได้เลยและใช้เกี่ยวกับความมั่นคงในพื้นที่ การประกาศใช้กฎอัยการศึกทำให้เจ้าหน้าที่ทำตามขั้นตอนของกฎหมายทุกอย่าง ไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน การใช้กฎอัยการศึกดูแลด้านความมั่นคงของประเทศ ธุรกิจการค้าชายแดนมีกระบวนการนำเข้าและส่งออกโดยศุลกากรเก็บภาษี คอยควบคุมดูแลตามขั้นตอนของกฎหมาย ซึ่งก็ไม่ทำให้ผู้มีอิทธิพลเรียกเก็บผลประโยชน์ได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“กฎอัยการศึกมันเป็นกฎหมายความมั่นคง ยกเลิกไม่ได้ เพราะเป็นเขตชายแดน อันที่จริงก็ไม่ได้มีผลต่อผู้ประกอบการ เจ้าหน้าที่ก็ทำตามกฎหมาย ตามขั้นตอน ป้องกันคนร้ายข้ามแดนและชนของผิดกฎหมาย” (สมคิด เลียนเครือ. สัมภาษณ์. 2560)

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงด้านปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ

จากการสัมภาษณ์เชิงคุณภาพ พบว่า ปัญหาความล่าช้าในการบริการของหน่วยงานราชการ คือ โครงสร้างพื้นฐานของด่านศุลกากร พื้นที่รองรับแต่ละจุดผ่านแดนไม่เพียงพอ เนื่องจากมีพื้นที่น้อย ในการตรวจสอบสินค้ามักจะมีปัญหาความล่าช้าและใช้เวลาในการเดินทางจากด่านจันทบุรี ถึงด่านผ่านแดนต้องใช้เวลาานาน จึงมีข้อเสนอแนะในการหาพื้นที่ให้เป็นของศุลกากรขนาดใหญ่เพื่อให้เครื่องมือในการตรวจสอบสินค้า สามารถติดตั้งเครื่องเอกซเรย์สินค้าได้เร็วและควรมีลานจอดรถสินค้า โดยการหาพื้นที่ขนาดใหญ่ทำเป็นลานจอดรถสินค้าเข้าในประเทศและนำออกนอกประเทศ โดยผ่านกระบวนการศุลกากรและผ่านเครื่องเอกซเรย์ตรวจสอบ จึงจะสามารถลดปัญหาการบริการของหน่วยงานราชการได้ ดังคำสัมภาษณ์ที่ว่า

“พื้นที่แคบ ต้องขยายและใช้เครื่องมืออย่างเครื่องเอกซเรย์สินค้าและมีลานจอดรถ ให้รถสินค้าได้มีที่พักสินค้า ถึงจะแก้ปัญหาล่าช้าได้” (ประสงศักดิ์ บุญมา. สัมภาษณ์. 2560)